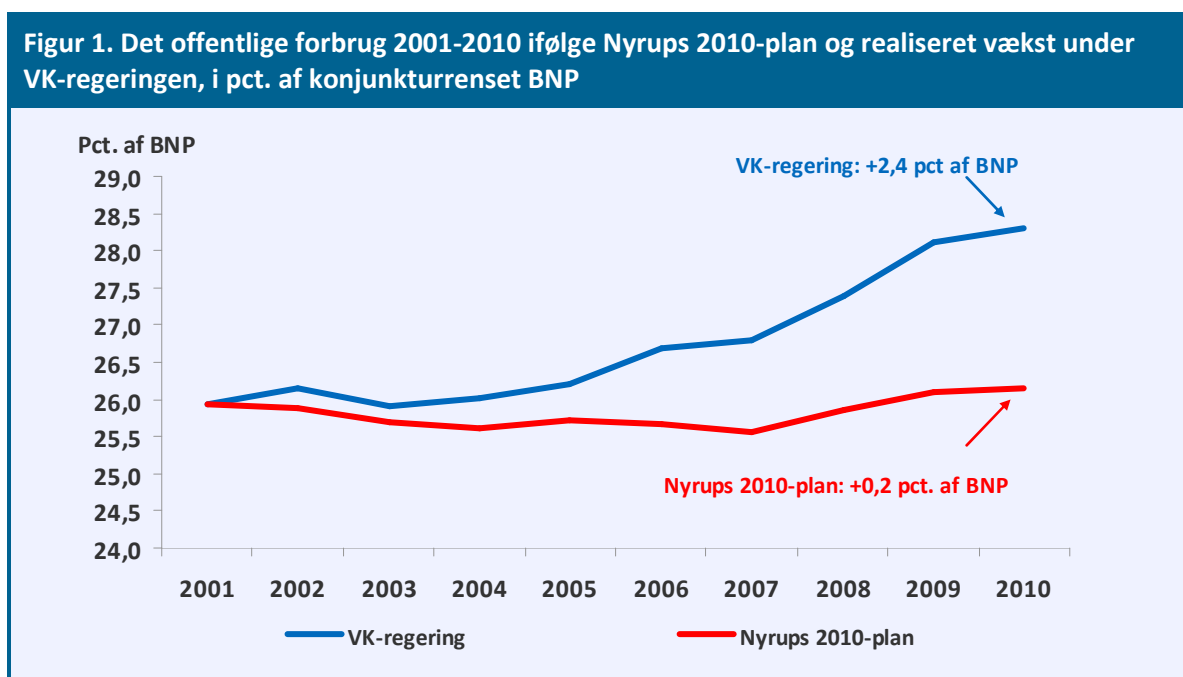

OVERHOLDELSE AF UDGIFTSMÅL I NYRUPS 2010-PLAN HAVDE GIVET 37 MIA. KR. LAVERE UDGIFTER END I DAG

I 2001, da V og K fik regeringsmagten, overtog man samtidig den såkaldte 2010-plan fra Nyrup-regeringen. Den socialdemokratiske 2010-plan udstak nogle centrale økonomiske politiske målsætninger frem til 2010. Bl.a. var det målsætningen, at det offentlige forbrug skulle vokse med 1 pct. årligt i årene 2002-2005 og ½ pct. i årene 2006-2010. Udgifterne er siden steget markant mere. Den gennemsnitlige årlige vækstrate i det offentlige forbrug udgør i perioden 2002-2010 ca. 1,6 pct., hvilket er dobbelt så meget som i 2010-planen. Den relativt høje udgiftsvækst under VK har betydet, at det offentlige forbrug som andel af konjunkturrensset BNP i 2010 vil ligge på 28,3 pct. af BNP. Det er betydeligt over regeringens udgiftsloft på 26½ pct. af BNP. Og det er også betydeligt højere end i 2001 (Nyrups sidste år), hvor forbrugskvoten udgjorde 25,9 pct. af BNP. Var Nyrups 2010-plan overholdt, ville det betyde, at det offentlige forbrug ville være ca. 37 mia. kr. lavere i 2010. Dermed ville de offentlige finanser være polstret til den økonomiske krise. CEPOS har opgjort holdbarhedsproblemet til 20 mia. kr. En overholdelse af 2010-planens udgiftsmål ville således have givet "overholdbarhed" på godt 17 mia. kr. Dermed kunne de offentlige finanser være i balance samtidig med, at der var råderum til at fjerne topskatten samt lette selskabsskatten med 2 pct.point.

I 2001, da V og K fik regeringsmagten, overtog man samtidig den såkaldte 2010-plan fra Nyrup-regeringen. Den socialdemokratiske 2010-plan udstak nogle økonomisk-politiske målsætninger frem til 2010. Bl.a. var det målsætningen, at det offentlige forbrug skulle vokse med 1 pct. om året i perioden 2002-2005 og ½ pct. i årene 2006-2010.

Kilde: CEPOS-beregninger på baggrund af data fra Danmarks Statistik og Finansministeriet.

Selvom VK-regeringen overtog den socialdemokratiske 2010-plan, så er udgifterne siden steget markant mere end planen tilsiger. Den gennemsnitlige vækstrate i det offentlige forbrug vil i

perioden fra 2002-2010 udgøre ca. 1,6 pct. årligt, hvilket er dobbelt så meget som budgetteret i den socialdemokratiske 2010-plan (i gennemsnit godt 0,7 pct. om året).

Den relativt høje udgiftsvækst under VK-regeringen har betydet, at det offentlige forbrug som andel af konjunkturrenset BNP i 2010 vil ligge på 28,3 pct. af BNP. Det er betydeligt over regeringens udgiftsloft på 26½ pct. af BNP. Og det er også betragteligt højere end i 2001 (Nyrups sidste år), hvor forbrugskvoten udgjorde 25,9 pct. af BNP. På intet tidspunkt under Nyrup-regeringen fyldte den offentlige sektor så meget af økonomien som nu.

37 mia. kr. lavere udgifter hvis Nyrup-plan var overholdt

Såfremt VK-regeringen havde levet op til 2010-planens målsætning for det offentlige forbrug, ville det offentlige forbrugs andel af BNP i 2010 udgøre 26,2 pct. af BNP, hvilket er 0,2 pct. af BNP højere end i 2001. Herudover ville det offentlige forbrug være ca. 37 mia. kr. lavere i 2010. Det ville betyde, at man ikke havde haft et holdbarhedsproblem. CEPOS vurderer, at der er et holdbarhedsproblem svarende til 20 mia. kr.¹ Dermed ville en efterlevelse af 2010-planen have sikret holdbarhed og tilmed givet et råderum til lavere skat på 17 mia. kr. For dette råderum kunne topskatten afskaffes (dermed ville den øverste marginalskat blive sænket fra 56 til 42 pct.) og selskabsskatten sænkes med 2 pct. fra 25 til 23 pct.

Høje udgifter kan skade væksten

Den høje offentlige forbrugsandel kan også have negative effekter på velstanden. Ifølge en ECB-undersøgelse² fra 2008, hvor der fokuseres på sammenhængen mellem udgiftstrykkets størrelse og væksten i BNP for OECD-lande, findes, at en stigning i det offentlige forbrugs andel af BNP på 1 pct.point reducerer væksten i BNP pr. capita med 0,3 pct.point.

¹ CEPOS-notat "Forventet konvergensprogram - 20 mia. kr. i holdbarhedsproblem", 9. februar 2010.

² "Government size, composition, volatility and economic growth", Working Paper Series No. 849, Januar 2008, ECB. Undersøgelsen er udført af António Afonso og Davide Furceri.